

Stichting Nedlloyd Pensioenfonds

2e kwartaal 2017

Aantal aangesproken ondernemingen: 42 (aandelen en bedrijfsobligaties)

Aandelen

In het tweede kwartaal - als de meerderheid van de beursgenoteerde bedrijven de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering (AVA) houdt - wordt het hoogtepunt van het stemseizoen bereikt. Dit jaar liet een grote verandering zien in de kwaliteit en kwantiteit van engagement rondom beloningsvraagstukken. Vooral in het Verenigd Koninkrijk, waar bedrijven hun beloningsbeleid verplicht onder stemming moesten brengen, was dit aan de orde. Wij hebben de afgelopen maanden talrijke diepgaande consultaties verricht, waarbij veel bedrijven constructief reageren op door beleggers voorgestelde wijzigingen. Ook stonden onze lopende engagementactiviteiten op het gebied van volksgezondheid dit kwartaal centraal. Wij hebben onze samenwerking met de Access to Medicine Index voortgezet, door zitting te nemen in hun Expert Review Committee in Amsterdam. Daarnaast hebben wij een conferentie in Nederland bijgewoond, om via engagement problemen in de toeleveringsketen in de kledingsector aan te pakken.

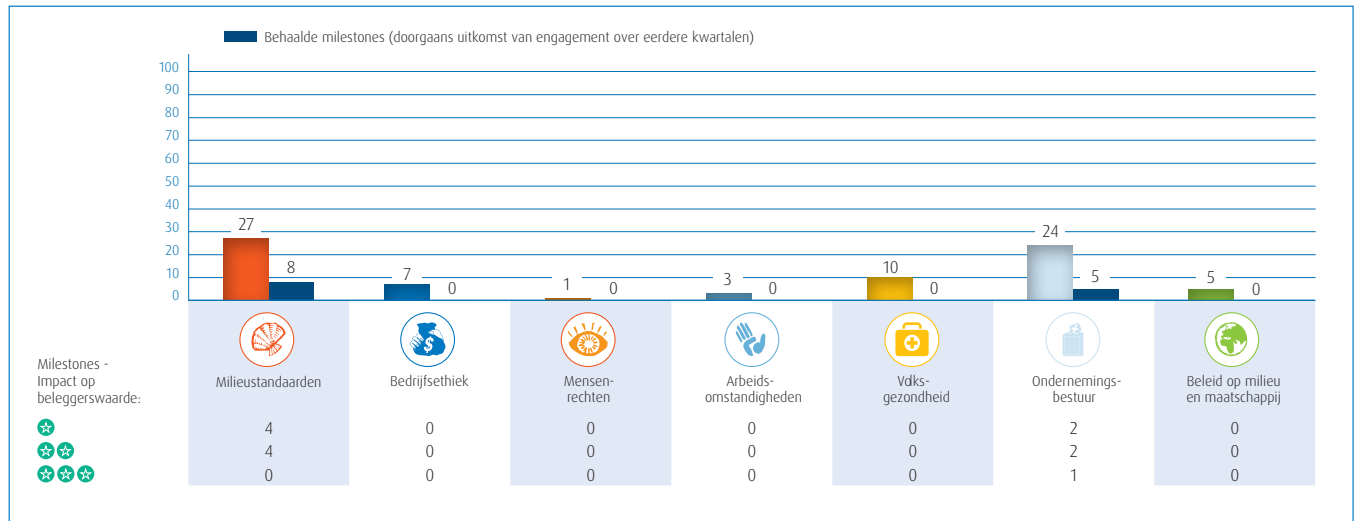
Bedrijfsobligaties

Het instorten van een mijnbouwdam bij de Samarco-mijn in 2015 was de ergste milieuramp in de Braziliaanse geschiedenis. De lokale gemeenschap is dan ook ernstig beschadigd en in de nasleep zijn er ook zorgen geweest omtrent de schending van mensenrechten. In juni - twee jaar na het ongeval - reisden we naar Brazilië voor een bezoek aan de mijn voor een statusupdate. Het bezoek werd georganiseerd door BHP Billiton, dat samen met Vale eigenaar is van de mijn. De door de joint-venturevenootschap Samarco Mineracao uitgegeven obligaties hebben in 2016 couponbetalingen gemist. Tijdens het bezoek spraken we met vertegenwoordigers van Renova, een speciaal in het leven geroepen stichting om de sociale en milieugevolgen van het ongeluk in kaart te brengen en de hervestiging van en compensatie voor de getroffen gemeenschappen te beoordelen. Wij zagen de opruimings- en reparatiewerkzaamheden bij de mijn en spraken met lokale vertegenwoordigers die door het ongeval waren gedupeerd. Wij hebben een positieve indruk gekregen over de middelen die BHP Vale inzet en de aandacht die het management hieraan besteed.

Engagement naar regio

Engagement en behaalde milestones naar onderwerp

Engagementintensiteit

Methodiek

Niveau

Engagement casestudy

Onderneming: Royal Dutch Shell PLC

Land: Nederland

Sector: Energie

Prioriteitsbedrijf: ✓

ESG-risicoscore:

Reactie op engagement: Goed

Thema: Milieustandaarden

Onderwerp: Klimaatverandering

Achtergrond

Aandeelhouders hebben de afgelopen jaren bij grote olie- en gasmaatschappijen aangedrongen op meer duidelijkheid over de langetermijnplannen voor een koolstofarme economie. Het bestuur van Koninklijke Olie/Shell heeft zich in 2015 achter een aandeelhoudersmotie hierover geschaard. Sindsdien klinkt de roep om explicietere doelstellingen voor het CO₂-risicobeheer steeds luider. Bij de jaarvergadering heeft de actiegroep FollowThis een motie ingediend, waarin Shell wordt opgeroepen om specifieke reductiedoelstellingen te formuleren voor de operationele CO₂-uitstoot (scope 1+2), evenals voor de uitstoot die samenhangt met het gebruik van de producten van de onderneming (scope 3). De motie was aanleiding voor uitgebreide discussies onder institutionele beleggers: wat is een reële verwachting voor een toezegging van een olie- en gasmaatschappij? Wat voor soort doelstelling is in deze fase het meest effectief voor een voorspelbare transitie naar een economie met minder CO₂-uitstoot, een transitie die bovendien snel genoeg verloopt?

Actie

Als 'lead investor' bij de Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC) stimuleren wij Koninklijke Olie/Shell actief om invulling te geven aan de steun voor de aandeelhoudersmotie over klimaatverandering 'Aiming for A' uit 2015. Die motie was geformuleerd als een relatief open verzoek aan Shell om meer inzage te geven in de strategie voor de energietransitie op de lange termijn. We hebben onze inzichten met FollowThis gedeeld in een streven om tot een motie te komen die als aanvulling op onze eigen engagementsbenadering kon dienen, in de vorm van een verzoek om expliciete uitstootdoelstellingen te vragen. We hebben talloze keren met Shell over de motie gesproken, onder andere in een bijeenkomst met de voorzitter in maart. Uiteindelijk hebben we ons bij de motie van FollowThis onthouden van stemming, als signaal dat er voor wat betreft de transparantie over de toekomstplannen en over CO₂-gerelateerde doelstellingen nog altijd flink wat valt te verbeteren. Wel zetten we daarbij de kanttekening dat een simpel streefdoel voor de reductie van de scope 3-uitstoot mogelijk geen relevante indicator is voor risicobeheer en dat de invoering daarvan zelfs de aandeelhouderswaarde schade zou kunnen berokkenen.

Oordeel

De hele discussie heeft de potentiële spanning rond de klimaatstrategie van ondernemingen blootgelegd. Beleggers dringen enerzijds aan op steviger risicobeheer en meer flexibiliteit in de portefeuille in tijden van onzekerheid. Voor ondernemingen vertaalt meer flexibiliteit in de portefeuille zich anderzijds niet automatisch naar een directe verlaging van de scope 3-uitstoot, afhankelijk van de ontwikkeling van het marktaandeel. In plaats van een simpel streefdoel, is voor de beleggingsanalyse meer transparantie nodig: hoe meet de onderneming of de langetermijnstrategie verenigbaar is met een voortvarende transitie richting minder CO₂-uitstoot? Ons streven is om beleggers gepaste informatie te geven op basis waarvan zij hun kapitaal kunnen inzetten ten bate van de energietransitie en op basis waarvan energiemaatschappijen bij die transitie actief kansen kunnen benutten. Dat Shell bereid is om steeds meer gehoor te geven aan de roep om meer transparantie is een goede zaak. Toch geeft de onderneming nog altijd niet genoeg gedetailleerde informatie op basis waarvan beleggers volledig kunnen analyseren wat het effect van de overgang naar een koolstofarme economie op de waarderingen zou kunnen zijn.

ESG-risicoscore:

blootstelling aan risico's en risicobeheersing relatief binnen de sector. Bron: MSCI ESG Research Inc.

 Laag

 Matig

 Bovengemiddeld

 Hoog